

## POSTANOWIENIE

21 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 21 marca 2024 r. w Warszawie  
w sprawie z powództwa B. B.  
przeciwko C. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.  
o zapłatę,  
na skutek skargi kasacyjnej B. B.  
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu  
z 14 kwietnia 2022 r., I AGa 5/22,

**I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**

**II. zasądza od B. B. na rzecz C. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 7 500 zł (siedem tysięcy pięćset złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia obowiązanemu do dnia zapłaty;**

**III. przyznaje adwokatowi G. S. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu kwotę 11 250 zł (jedenaście tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych), powiększoną o kwotę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce w postępowaniu kasacyjnym z urzędu.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z 14 kwietnia 2022 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu, oddalającego roszczenie powódki o zapłatę.

Skargę kasacyjną od powyższego orzeczenia wniosła powódka zaskarżając je w całości i wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz orzeczenie co do istoty sprawy, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca powołała się na dyspozycję art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej świadczy zdaniem skarżącej fakt wykładni oświadczenia woli poprzednika prawnego pozwanej wbrew jego intencji co do zakresu pełnomocnictwa. Ponadto skarżąca sformułowana następujące zagadnienia prawne:

- czy ważne jest oświadczenie, uprzedzające o zamiarze rozwiązania umowy najmu bez zachowania okresu wypowiedzenia z udzieleniem najemcy dodatkowego terminu miesięcznego do zapłaty zaległego czynszu, o którym mowa w art. 687 k.c., złożone przez pełnomocnika, którego zakres umocowania nie obejmuje wprost uprawnienia do złożenia takiego oświadczenia, a przy tym pełnomocnik ten nie jest umocowany do rozwiązania umowy najmu w następstwie złożenia przedmiotowego oświadczenia?
- czy oświadczenie treściowo oczywiście sprzeczne z art. 687 k.c. może być uznane za oświadczenie uprzedzające o zamiarze rozwiązania umowy najmu bez zachowania okresu wypowiedzenia z udzieleniem najemcy dodatkowego terminu miesięcznego do zapłaty zaległego czynszu, o którym mowa w art. 687 k.c.?
- czy oświadczenie woli wynajmującego o rozwiązaniu umowy najmu bez zachowania terminów wypowiedzenia, poprzedzone oświadczeniem o zamiarze rozwiązania umowy najmu bez zachowania okresu wypowiedzenia, o którym mowa w art. 687 k.c., uzasadnionym zwłoką najemcy co do dwóch pełnych okresów płatności czynszu, może być uznane za skuteczne, w sytuacji gdy jedna z wymagalnych zaległych płatności wskazanych w oświadczeniu, o którym mowa w art. 687 k.c. została pokryta (w części) przed dniem złożenia przedmiotowego oświadczenia z kaucji uiszczonej przez najemcę przy zawarciu umowy najmu,

a pozostałe należności wskazane w oświadczeniu, o którym mowa w art. 687 k.c. nie były wymagalne na dzień jego złożenia? - w przypadku odpowiedzi pozytywnej: czy oświadczenie woli wynajmującego o rozwiązaniu umowy najmu bez zachowania terminów wypowiedzenia, poprzedzone oświadczeniem o zamiarze rozwiązania umowy najmu bez zachowania okresu wypowiedzenia, o którym mowa w art. 687 k.c., uzasadnionym zwłoką najemcy co do dwóch pełnych okresów płatności czynszu, może być uznane za skuteczne, w sytuacji gdy jedna z wymagalnych zaległych płatności wskazanych w oświadczeniu, o którym mowa w art. 687 k.c. została pokryta (w części) przed złożeniem oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy najmu bez zachowania terminów wypowiedzenia z kaucji uiszczonej przez najemcę przy zawarciu umowy najmu, a pozostałe należności wskazane w oświadczeniu, o którym mowa w art. 687 k.c. nie były wymagalne na dzień jego złożenia?

Pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i orzeczenie o kosztach postępowania.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

W art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. ustawodawca zawarł zamknięty katalog przesłanek, na podstawie których Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, skarga kasacyjna będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Skarżąca nie zdołała wykazać, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego przesłanka ta jest spełniona, jeśli zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów lub podstawowych prawa możliwym do dostrzeżenia bez konieczności prowadzenia szczegółowej analizy

sprawy. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tej przesłance ma obowiązek wykazać, że skarżone orzeczenie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami lub przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny (zob. m.in. post. SN z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17). Argumenty podnoszone przez skarżącą prowadzą natomiast do wniosku, że stara się ona w ramach skargi kasacyjnej w sposób nieuprawniony kwestionować ustalenia faktyczne poczynione przez sądy powszechne, którymi Sąd Najwyższy, wobec dyspozycji art. 398<sup>13</sup> § 3 k.p.c., pozostaje związany. Skarżąca pomija w swoich rozważaniach, że wydając zaskarżone orzeczenie sąd podzielił pogląd o braku należytego umocowania dla pracownika pozwanej – P.W. do złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy w trybie art. 678 k.c., przyjmując jednocześnie słusznie, że osoba ta z uwagi na pełnioną rolę w przedsiębiorstwie, mogła wezwać powódkę do zapłaty zaległo czynszu. Czyniąc takie ustalenia i dokonując oceny umocowania P. W. sąd nie naruszył w sposób oczywisty żadnego z powołanych przez skarżącą przepisów.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy żadne z zagadnień sformułowanych przez skarżącą nie czyni zadość powyższym wymaganiom. Przede wszystkim przedstawione zagadnienia są w sposób immanentny powiązane z ustaleniami faktycznymi sprawy, które także w tej części skargi skarżąca stara się kwestionować, pomijając przy tym dyspozycję art. 398<sup>13</sup> § 3 k.p.c. Sformułowane

zagadnienia nierozzerwalnie łączą się z wiążącą strony umową oraz ustaloną przez sądy powszechne chronologią zdarzeń w sprawie. Nie można zatem uznać, że możliwe jest udzielenie na nie uniwersalnej odpowiedzi, która nie będzie sprowadzała się wyłącznie do rozstrzygnięcia przedmiotowego sporu.

Mając na uwadze stanowisko skarżącej co do skuteczności złożonego jej oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, z uwagi na jego treść oraz możliwość potrącenia jednomiesięcznego czynszu z uiszczonej przez nią kaucji, należy dodatkowo zauważyć, że problem ten stanowił przedmiot wielu wypowiedzi Sądu Najwyższego, które swoje źródło posiadają w uchwale Sądu Najwyższego z 22 lutego 1967 r., III CZP 113/66, OSNC 1967 r., nr 6, poz. 102. Wskazano w niej, że „Jeżeli najemca lokalu mieszkaniowego dopuścił się zwłoki z zapłatą czynszu co najmniej za dwa pełne okresy płatności, a wynajmujący - bez uprzedzenia najemcy na piśmie o zamierzonym z tego powodu wypowiedzeniu najmu bez zachowania terminów wypowiedzenia i bez udzielania najemcy dodatkowego terminu miesięcznego do zapłaty zaległego czynszu (art. 687 k.c.) - wniósł pozew o natychmiastowe rozwiązanie najmu i orzeczenie eksmisji najemcy z lokalu, powództwo jest nieuzasadnione. Jednakże sąd nie może oddalić powództwa, jeżeli stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.) wykazuje, że pozwany mimo wyrażonej w pozwie woli powoda wypowiedzenia najmu bez zachowania terminów wypowiedzenia i mimo upływu terminu miesięcznego od doręczenia mu pozwu nie zapłacił zaległego czynszu.”. W okolicznościach niniejszej sprawy fakt nieuiszczenia przez powódkę zaległego czynszu pozostawał bezsporny, a oceny tej kwestii nie może zmieniać ewentualna możliwość zaliczenia na poczet części jednomiesięcznego czynszu najmu, kaucji uiszczonej przy podpisywaniu umowy.

Odnosząc się do kwestii nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.) z uwagi na rozpoznanie niniejszej sprawy przez skład jednoosobowy ukształtowany zgodnie z art. 15zzs<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w brzmieniu ustalonym ustawą z 28 maja 2021 r., o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021.1090), która

to okoliczność została przez skarżącą podniesiona w piśmie uzupełniającym zarzuty skargi kasacyjnej z 27 lipca 2023 r. należy stwierdzić, że nie może on zostać uznany za zasadny. Skarżąca pomija bowiem, że choć w uchwale składu siedmiu sędziów Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r. (zasada prawna), III PZP 6/22, OSNP 2023 r., nr 10, poz. 104, wskazano, że rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 15zsz<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy z 2 marca 2020 r., ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.), to jednak wykładania ta obowiązuje od dnia podjęcia ww. uchwały, a zatem fakt wydania orzeczenia przez sąd drugiej instancji w składzie ukształtowanym na podstawie art. 15zsz<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy z 2 marca 2020 r. w okresie do 26 kwietnia 2023 r. włącznie, nie może stanowić samoistnej podstawy do stwierdzenia nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c. (zob. m.in. postanowienie SN z 15 stycznia 2024 r., I CSK 5857/22).

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3, art. 99 k.p.c. w związku z § 2 pkt 8, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu orzeczono na podstawie § 14 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

[SOP]

(r.g.)